

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾

z dnia .....15.....w.m.k.k.l.a..... 2010 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk²⁾

Na podstawie art. 237¹⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział I Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji, przygotowaniu, realizacji i likwidacji widowiska przez podmiot prowadzący działalność kulturalną, w tym wymagania dotyczące miejsca realizacji widowiska, koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego.

§ 2. 1. W sprawach nieuregulowanych rozporządzeniem stosuje się ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy lub odpowiednie przepisy szczególne.

2. Jeżeli odrębne przepisy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, albo instrukcje obsługi maszyn, urządzeń lub narzędzi wydane przez producentów, określają szczególne wymagania albo przewidują bardziej rygorystyczne warunki, stosuje się te przepisy i instrukcje.

3. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do widowisk cyrkowych oraz imprez sportowych.

§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) estradzie – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której odbywa się widowisko, przylegającą do widowni i nieoddzieloną od niej przegrodami budowlanymi;
- 2) organizatorze widowiska - należy przez to rozumieć prowadzącą działalność kulturalną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, organizującą i realizującą widowisko;
- 3) pracach technicznych - należy przez to rozumieć wszelkie prace związane z przygotowaniem sceny lub estrady do widowiska, w szczególności instalowanie urządzeń technicznych, transport i

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. Nr 216, poz. 1595).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 12 marca 2010 r. pod numerem 2010/0154/PL zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża dyrektywę 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 181, poz. 1288, Nr 176, poz. 1239 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704.

- montaż dekoracji, ustawianie rekwizytów, zmiany dekoracji i obsługę urządzeń technicznych podczas prób i widowisk, a także demontaż dekoracji i urządzeń technicznych po zakończeniu widowiska;
- 4) realizatorach widowiska - należy przez to rozumieć reżysera, scenografa, choreografa, dyrygenta lub kierownika muzycznego oraz reżysera światła i dźwięku;
  - 5) scenie – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której odbywa się widowisko, przylegającą do widowni i oddzieloną od niej przegrodą budowlaną z otworem portalowym (scenicznym);
  - 6) środkach inscenizacji - należy przez to rozumieć dekoracje, rekwizyty, kostiumy oraz środki do charakteryzacji;
  - 7) urządzeniach technicznych - należy przez to rozumieć urządzenia sceny lub estrady takie jak zapadnie, sceny obrotowe, wózki sceniczne, wyciągi dekoracyjne, horyzonty, aparaturę oświetleniową, aparaturę elektroakustyczną do nagłaśniania i rejestracji dźwięku, aparaturę filmową i wideo, a także inne urządzenia używane podczas widowisk, prac przygotowawczych, uprzątnięciu, transporcie lub magazynowaniu;
  - 8) widowisku – należy przez to rozumieć w szczególności:
    - a) przedstawienie teatralne, dramatyczne, muzyczne i lalkowe,
    - b) koncert symfoniczny, muzyki kameralnej, wokalny i estradowy,
    - c) występy artystów lub zespołów zarówno zawodowych, jak i amatorskich, w tym zespołów pieśni i tańca oraz zespołów folklorystycznych,
    - d) pokazy, imprezy okolicznościowe i inne imprezy posiadające cechy widowiska, realizowane w instytucjach kultury, których statutową działalnością jest organizowanie i realizowanie widowisk;
  - 9) widowni – należy przez to rozumieć przestrzeń przeznaczoną dla widzów, bez względu na układ przestrzenny, konstrukcję, rozmiary oraz liczbę miejsc siedzących lub stojących;
  - 10) zapleczu sceny i estrady - należy przez to rozumieć pomieszczenia i przestrzenie powiązane funkcjonalnie ze sceną lub estradą, w szczególności zascenie, podscenie, nadscenie, boczne kieszenie sceny, magazyny środków inscenizacji i sprzętu technicznego oraz wydzielone pomieszczenia urządzeń technicznych; do pomieszczeń zaplecza zalicza się także garderoby wykonawców, szatnie i pomieszczenia służące do odpoczynku pracowników technicznych, pomieszczenia dla osób nadzorujących tok widowiska, próby lub prace techniczne, jadalnie, palarnie oraz kabiny natryskowe i ustępy.

Rozdział 2 Obowiązki organizatora widowiska

§ 4. 1. Organizator widowiska, lub osoba pisemnie przez niego wyznaczona, jest obowiązany osobiście nadzorować organizację, przygotowanie i realizację widowiska oraz przeciwdziałać zagrożeniom dla zdrowia lub życia związanym z przebiegiem tych prac, w szczególności:

- 1) zapewnić odpowiednią koordynację czynności realizatorów widowiska;
- 2) skontrolować, a w razie potrzeby zapewnić, przeszkolenie pracowników i wykonawców z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 3) opracować, w formie pisemnej, szczegółowe regulaminy pracy na scenie lub estradzie, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy, plany ewakuacji i zasady postępowania w razie zagrożeń mogących wystąpić podczas widowiska oraz zaznajomić z nimi wykonawców i pracowników;
- 4) skontrolować, a w razie potrzeby zapewnić, znajomość instrukcji obsługi urządzeń technicznych przez operatorów tych urządzeń;
- 5) zapewnić dostęp do apteczki i udostępnić przynajmniej jedno pomieszczenie przeznaczone na punkt pierwszej pomocy umożliwiające wniesienie noszy oraz udzielenie pomocy medycznej;
- 6) podczas widowiska zorganizować pomoc medyczną; w przypadku braku takiej możliwości zapewnić udział zespołu ratownictwa medycznego;
- 7) nie dopuszczać do pracy przy widowisku osób, które nie posiadają aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do wykonywania tej pracy, w tym do udziału w rolach i epizodach wymagających szczególnej sprawności fizycznej lub bardzo dużego wysiłku;
- 8) w przypadku ról i epizodów szczególnie niebezpiecznych zapewnić udział kaskaderów;
- 9) zapewnić wykonawcom i pracownikom odpowiednie do potrzeb widowiska środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze;

10) zapewnić należyty stan konstrukcji i urządzeń technicznych oraz wyposażenia miejsca, gdzie odbywa się widowisko.

2. Szczegółowe obowiązki organizatora widowiska w zakresie bezpieczeństwa pożarowego określają przepisy o ochronie przeciwpożarowej oraz przepisy techniczno-budowlane.

§ 5. 1. W czasie widowisk z udziałem zaproszonego zespołu wykonawców (występ gościnny) organizator widowiska i osoba reprezentująca zespół lub jego pracodawcę mają obowiązek współpracować ze sobą i ustalić zasady współdziałania na wypadek wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia uczestników widowiska.

2. W razie wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1, organizator widowiska odpowiada w pełni za miejsce realizacji widowiska oraz urządzenia techniczne, środki inscenizacji, sprzęt roboczy i ochronny, chyba że te urządzenia, środki i sprzęt pozostają w wyłącznej dyspozycji zespołu, który ponosi za nie odpowiedzialność.

3. Organizator widowiska i osoba reprezentująca zespół wyznaczają koordynatora sprawującego nadzór w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego.

§ 6. 1. W przypadku stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia widzów, wykonawców lub innych osób uczestniczących w widowisku organizator widowiska, lub osoba przez niego wyznaczona, niezwłocznie je przerywa i podejmuje działania w celu usunięcia zagrożenia, a także informuje widzów, wykonawców i pracowników technicznych o zaistniałej sytuacji oraz przewidywanym czasie trwania przerwy.

2. Wznowienie widowiska może nastąpić po usunięciu powstałego zagrożenia.

Rozdział 3

Obowiązki osób związanych z organizacją, przygotowaniem i realizacją widowiska

§ 7. Osoby związane z organizacją, przygotowaniem i realizacją widowiska są obowiązane wykonywać wszelkie czynności i prace zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, w sposób zapobiegający powstawaniu zagrożeń, w szczególności:

- 1) stosować się do szczegółowych instrukcji i wskazówek dotyczących stanowisk pracy i sposobów wykonywania pracy oraz instrukcji obsługi urządzeń;
- 2) wykonywać polecenia organizatora widowiska albo osób przez niego wyznaczonych do nadzoru;
- 3) nie dokonywać samodzielnego odłączania, zmian lub usuwania urządzeń ochronnych i przeciwpożarowych oraz gaśnic;
- 4) niezwłocznie informować o zauważonych nieprawidłowościach lub zagrożeniach organizatora widowiska albo osobę nadzorującą.

§ 8. 1. Operator urządzenia technicznego jest obowiązany niezwłocznie wstrzymać jego działanie w przypadku stwierdzenia zagrożenia.

2. Ponowne uruchomienie urządzenia technicznego może nastąpić po usunięciu zagrożenia.

§ 9. Dzieci do lat 16 mogą uczestniczyć w widowisku w charakterze wykonawców, jeżeli znajdują się pod opieką osób odpowiedzialnych za ich zachowanie i bezpieczeństwo.

§ 10. 1. Zwierzęta wybrane do udziału w widowisku nie mogą być agresywne lub płochliwe.

2. Warunki udziału zwierząt w widowiskach określają przepisy o ochronie zwierząt.

Rozdział 4

Wymagania dotyczące miejsc realizacji widowiska

§ 11. Widowiska mogą być organizowane i realizowane w obiektach, których konstrukcja i wyposażenie spełniają wymogi określone w przepisach techniczno-budowlanych i w przepisach o ochronie

przeciwpożarowej, jak również w przestrzeniach otwartych, gdzie istnieje możliwość spełnienia powyższych wymogów.

§ 12. 1. Osobom znajdującym się na widowni, na scenie lub estradzie albo na zapleczu musi być zapewnione bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.

2. Instalacje i urządzenia techniczne muszą być wykonane i konserwowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami.

3. Fotele, krzesła i inne siedziska na widowni, a także materiały stosowane do wystroju widowni, muszą odpowiadać wymaganiom bezpieczeństwa pożarowego określonym w przepisach techniczno-budowlanych.

4. Podłogi, podesty, schody, trapy, pochylnie i wszystkie konstrukcje sceniczne, a także kurtyny, kulisy, horyzonty, paldamenty i posadzki sceniczne muszą być wykonane z materiałów niepalnych, trudno zapalnych lub palnych zaimpregnowanych przeciwogniowo co najmniej do stopnia trudnozapalności.

5. Przy tworzeniu widowni z miejscami siedzącymi w sali o innym przeznaczeniu lub na otwartej przestrzeni minimalna powierzchnia przeznaczona dla jednego widza nie może wynosić mniej niż 1 m², łącznie z przejściami i dojściami.

6. Dla widowni z miejscami stojącymi minimalna powierzchnia przeznaczona dla jednego widza nie może wynosić mniej niż 0,4 m². Widownię przewidywaną na ponad 200 widzów dzieli się na sektory z odrębnymi przejściami i wyjściami ewakuacyjnymi.

7. Umieszczone na widowni kamery, pulpity sterowania światła i dźwięku, kabiny, ekrany, telebimy i inne przedmioty nie mogą ograniczać widoczności i stwarzać zagrożenia. Minimalna odległość tego rodzaju urządzeń i instalacji od najbliższego miejsca siedzącego lub stojącego nie może być mniejsza niż 1 m.

8. Podczas widowiska jest niedopuszczalne:

- 1) zastawianie lub zamykanie wyjść i dróg ewakuacyjnych oraz zasłanianie ich oznaczeń;
- 2) stosowanie oświetlenia scenicznego, nagłośnienia oraz efektów akustycznych powodujących olśnienie lub ogłuszenie widzów, wykonawców i pracowników technicznych, jak również kierowanie promieniowaniem laserowego w ich stronę;
- 3) wygaszanie lub zasłanianie opraw oświetlenia awaryjnego, w tym podświetlonych znaków wskazujących kierunek ewakuacji.

§ 13. Szczegółowe wymagania dotyczące miejsc realizacji widowiska określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Rozdział 5

Koncepcja inscenizacyjna i projekt scenograficzny oraz tryb ich zatwierdzania

§ 14. 1. Zorganizowanie widowiska musi być poprzedzone opracowaniem koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego w sposób zgodny z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, o czym realizatorzy widowiska muszą być pisemnie poinformowani.

2. Za pisemne poinformowanie uważa się także zamieszczenie odpowiedniej klauzuli w umowach zawieranych przez organizatora widowiska z realizatorami.

§ 15. Koncepcja inscenizacyjna musi zawierać informacje, które mogą mieć wpływ na stan bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, w szczególności o:

- 1) podziale widowiska na akty i odsłony;
- 2) przewidywanym czasie trwania aktów i odsłon oraz przerw;
- 3) przewidywanych akcjach scenicznych i ich usytuowaniu;
- 4) planowanym wykorzystywaniu urządzeń technicznych sceny podczas akcji scenicznych z udziałem wykonawców oraz o zmianach dekoracji podczas akcji scenicznych;
- 5) przewidywanych efektach specjalnych, w szczególności z użyciem ognia, materiałów pirotechnicznych, laserów lub innych efektach, które mogą spowodować powstanie zagrożenia dla zdrowia lub życia wszystkich osób znajdujących się na widowni, scenie, estradzie lub zapleczu sceny lub estrady.

§ 16. Projekt scenograficzny dekoracji musi zawierać w szczególności:

- 1) plany z wymiarami elementów dekoracyjnych i oznaczeniem rejonów akcji scenicznych, z uwzględnieniem podestów, schodów i pochylni oraz wejść, przejść i wyjść;
- 2) określenie rodzaju materiałów, z jakich mają być wykonane elementy dekoracji;
- 3) opis sposobu montażu, ustawiania, mocowania, zawieszania i zabezpieczania elementów dekoracyjnych oraz zmian dekoracji w trakcie widowiska;
- 4) obliczenia statyczne dla dekoracji o wysokości przekraczającej 4 m, nietypowych podestów schodów i pochylni oraz elementów dekoracji, na które mają wchodzić ludzie.

§ 17. Projekt scenograficzny kostiumów musi zawierać:

- 1) rysunki z naniesionymi informacjami dotyczącymi rodzaju materiałów lub ich próbkami;
- 2) określenie środków i sposobu charakteryzacji twarzy i ciała w formie rysunków lub opisu, a w razie potrzeby także metod charakteryzacji.

§ 18. 1. Przewidywane w koncepcji inscenizacyjnej akcje sceniczne i efekty specjalne oraz rozwiązania przyjęte w projekcie scenograficznym nie mogą zagrażać życiu lub zdrowiu widzów.

2. Zagrożenie wykonawców musi być zminimalizowane przy zastosowaniu dostępnych środków, do granicy dopuszczalnego ryzyka zawodowego.

§ 19. 1. Efekty specjalne, w szczególności z użyciem ognia i wyrobów pirotechnicznych, mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby odpowiednio przeszkolone, po uprzednim przeprowadzeniu prób.

2. W przypadku używania podczas widowiska ognia lub wyrobów pirotechnicznych należy zapewnić obecność wykwalifikowanych służb ochrony przeciwpożarowej.

3. Nabywanie, przewóz i przechowywanie wyrobów pirotechnicznych oraz sposób prowadzenia prac z ich użyciem określają przepisy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.

§ 20. Szczegółowe wymagania dla koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego widowiska określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 21. Koncepcję inscenizacyjną i projekt scenograficzny zatwierdza organizator widowiska, w trybie określonym w § 22 i 23.

§ 22. 1. W instytucji kultury, której statutową działalnością jest organizowanie i realizowanie widowisk, dyrektor instytucji powołuje komisję do spraw oceny warunków bezpieczeństwa widowisk.

2. W skład komisji wchodzi: dyrektor techniczny lub kierownik techniczny, który przewodniczy komisji, społeczny inspektor pracy lub przedstawiciel pracowników, pracownicy służb bezpieczeństwa i higieny pracy i bezpieczeństwa pożarowego albo osoby, którym powierzono wykonywanie zadań tych służb.

3. W posiedzeniach komisji mają obowiązek uczestniczyć reżyser i scenograf widowiska lub ich asystenci, a w razie potrzeby także kierownicy zespołów artystycznych i zespołów wykonujących środki inscenizacji oraz odpowiedni specjaliści z zewnątrz.

4. Komisja pisemnie opiniuje koncepcje inscenizacyjne i projekty scenograficzne pod kątem ich zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, a także miejscowymi warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego. Komisja opiniuje także środki inscenizacji po ich wykonaniu, przed lub w trakcie prób technicznych i przeglądu kostiumów.

5. Z opinią komisji zapoznaje się realizatorów widowiska, a w razie potrzeby także inne osoby.

6. Dyrektor instytucji kultury ustala regulamin pracy komisji oraz zasady postępowania w przypadku negatywnego zaopiniowania przez komisję koncepcji inscenizacyjnej, projektu scenograficznego lub wykonanych środków inscenizacji.

§ 23. 1. W przypadku gdy organizatorem widowiska jest podmiot inny niż wymieniony w § 22 ust. 1, oceny koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego pod kątem ich zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, a także miejscowymi warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, dokonują pracownicy służby bezpieczeństwa i higieny pracy lub osoby, którym powierzono zadania tej służby na innej podstawie prawnej, a w razie potrzeby także kierownicy zespołów artystycznych i zespołów wykonujących środki inscenizacji oraz odpowiedni specjaliści z zewnątrz.

2. Ocenę, o której mowa w ust. 1, zatwierdza organizator widowiska, a następnie zapoznaje z nią realizatorów widowiska, a w razie potrzeby także inne osoby.

Rozdział 6
Przepis końcowy

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.⁴⁾

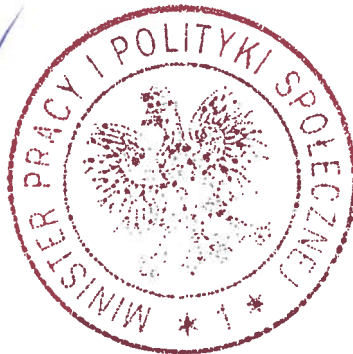
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Bogdan Zdrojewski

W porozumieniu:

Minister Pracy i Polityki Społecznej

Jolanta Fedak

Minister Zdrowia

W zastępstwie Ministra Zdrowia
SEKRETARZ STANU

Jakub Szulc

⁴⁾ Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 2 września 1982 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach artystycznych (Dz. U. Nr 29, poz. 205) zachowane w mocy na podstawie art. 26 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661 oraz z 1998 r. Nr 66, poz. 431).

Szczegółowe wymagania dotyczące miejsc realizacji widowiska

1. Dopuszczalne obciążenie podłogi sceny i estrady oraz podłóg nieruchomych: zapadni scenicznej, sceny obrotowej i wózka scenicznego nie może być mniejsze niż 5 kN/m^2 , a podłogi zapadni osobowej mniejsze niż 2 kN/m^2 .
2. Dopuszczalne obciążenie podłogi zapadni scenicznej w ruchu nie może być mniejsze niż $2,5 \text{ kN/m}^2$, a zapadni osobowej niż $1,5 \text{ kN/m}^2$.
3. Dopuszczalne obciążenie podłóg wózków scenicznych i scen obrotowych w ruchu nie może być mniejsze niż $1,5 \text{ kN/m}^2$.
4. Dopuszczalne obciążenie podłogi sceny i estrady lub ich poszczególnych fragmentów nieruchomych i w ruchu to jest: zapadni scenicznych i osobowych, wózków scenicznych i scen obrotowych, opisuje się na tablicy informacyjnej umieszczonej w dobrze widocznym miejscu przy głównym wejściu na scenę lub estradę.
5. Dopuszczalne obciążenie podestów, schodów, trapów roboczych, pochylni i innych podobnych elementów nie może być mniejsze niż 2 kN/m^2 .
6. Odstępy między deskami sceny nie mogą być większe niż 5 mm. Odstępy między ruchomymi elementami podłogi sceny takimi jak: zapadnie, wózki sceniczne, sceny obrotowe oraz między ruchomymi i stałymi elementami podłogi scenicznej nie mogą być większe niż 20 mm. Podłogi sceniczne muszą być pozbawione zadziór, wystających elementów oraz niezabezpieczonych otworów. Uszkodzone elementy podłóg należy wymieniać w całości.
7. Schody i trapy sceniczne nie mogą mieć stopni wyższych niż 200 mm.
8. Nachylenie pochylni scenicznych nie może przekraczać 25 %, z tym że podłogi pochylni o nachyleniu większym niż 17 % muszą być pokryte szorstką fakturą lub posiadać poprzeczne listwy, z wyjątkiem przypadków, gdy wykonawcy przebywający na tych pochylniach będą posiadali obuwie zapewniające odpowiednią przyczepność.
9. Krawędź sceny i estrady od strony widowni musi być wyraźnie oznaczona np. białą lub żółtą linią (listwą) o szerokości nie mniejszej niż 50 mm lub linią lampek (diód), w odległości od krawędzi nie mniejszej niż 200 mm.
10. Maksymalna prędkość ruchu zapadni scenicznych nie może przekraczać 0,8 m/sek, a zapadni osobowej - 1,2 m/sek.
11. Maksymalna prędkość ruchu wózków scenicznych i obwodowa prędkość scen obrotowych na krawędzi nie może przekraczać 0,8 m/sek.
12. Urządzenia techniczne sceny i estrady muszą być zabezpieczone przed możliwością samoczynnego uruchomienia.
13. Urządzenia służące do podnoszenia dekoracji, rekwizytów i urządzeń technicznych muszą mieć wyraźnie oznaczony dopuszczalny udźwig z uwzględnieniem wpływu sposobu umieszczenia lub podwieszenia obciążenia.
14. Do podwieszania dekoracji, rekwizytów i urządzeń używa się wyłącznie lin lub taśm plecionych, o odpowiedniej wytrzymałości, posiadających stosowne atesty. Zabronione jest stosowanie drutów, prętów i żyłek.
15. Łańcuchów używa się wyłącznie do zabezpieczenia urządzeń odrębnie zamocowanych lub zawieszonych na linach i taśmach.
16. Urządzenia techniczne, dekoracje, elementy wyposażenia sceny i estrady oraz inne przedmioty umieszczone nad sceną, mocuje się za pomocą przeznaczonych do tego uchwytów, posiadających stosowne atesty, lub zawiesza na linach i taśmach oraz dodatkowo zabezpiecza odrębnym zawiesiem, nieprzenoszącym obciążenia w normalnych warunkach.

17. Urządzenia służące do podwieszania lub podciągania do góry wykonawców projektuje się i wykonuje tak, aby zapewniały bezpieczeństwo możliwe do uzyskania wszelkimi dostępnymi środkami. Zawiesie urządzenia nie może być opuszczane niżej niż 0,5 m nad podłogą.
18. W wyposażeniu sceny i estrady muszą się znajdować:
  - 1) bariery dostosowane do montażu na podestach, schodach, trapach, pomostach, pochylniach i elementach dekoracyjnych, na których przebywają wykonawcy, o konstrukcji uniemożliwiającej wysunięcie się osób pod barierą;
  - 2) przenośne lampy do oświetlenia schodów, zwężonych przejść za kulisami i w otoczeniu sceny lub estrady lub innych miejsc, gdzie występują jakiegokolwiek zagrożenia, zasilane z baterii lub akumulatorów o napięciu bezpiecznym;
  - 3) dywaniki do przykrywania kabli leżących na podłodze.
19. Garderoby wykonawców wyposaża się w toaletki aktorskie lub stoliki, krzesła lub fotele, lustra, oświetlenie umożliwiające charakteryzację, wieszaki na kostiumy, zamykane szafki na ubrania i umywalki z ciepłą i zimną wodą oraz środki do mycia i usuwania charakteryzacji. Jeżeli w zaaranżowanych na garderoby pomieszczeniach nie ma możliwości zainstalowania umywarek, muszą być one umieszczone możliwie najbliżej garderób.
20. Bezpośrednio przy garderobach lub w ich pobliżu muszą znajdować się toalety i kabiny natryskowe. Wymaganą liczbę misek ustępowych i pisuarów oraz kabin natryskowych, a także maksymalną odległość do nich, określają ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. Jeżeli w otoczeniu zaaranżowanych na garderoby pomieszczeń nie ma możliwości zainstalowania kabin natryskowych, musi być stworzona możliwość skorzystania przez wykonawców z takich kabin w innym miejscu, w możliwie najkrótszym czasie po zakończeniu widowiska lub próby.
21. Minimalna powierzchnia pomieszczenia garderoby wynosi:
  - 1) 4 m^2 na osobę w garderobach indywidualnych - dla 1 do 3 osób, ale nie mniej niż 8 m^2 ;
  - 2) 3 m^2 na osobę w garderobach zbiorowych - dla więcej niż 3 osób, ale nie mniej niż 15 m^2 .
22. Do powierzchni garderoby nie wlicza się powierzchni przylegających toalet, natrysków, magazynków podręcznych i innych pomieszczeń.
23. Pomieszczenia lub wydzielone przestrzenie dla odpoczynku pracowników technicznych wyposaża się w stoły i krzesła. Minimalna powierzchnia pomieszczenia lub wydzielonej przestrzeni dla odpoczynku pracowników technicznych wynosi $1,5\text{ m}^2$ na osobę, nie mniej niż 8 m^2 .
24. Wymagania dotyczące szatni dla pracowników technicznych określają ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy.

Szczegółowe wymagania dla koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego widowiska

1. Schody, podesty, pomosty, pochylnie i inne elementy dekoracji, na których zgodnie z koncepcją inscenizacyjną mają znajdować się wykonawcy, o przewyższeniu w stosunku do podłogi sceny lub innych bezpośrednio przyległych elementów dekoracji większym niż 1,5 m, a poza obszarem akcji scenicznej większym niż 1 m, wyposaża się w bariery ochronne o wysokości 1,1 m i konstrukcji określonej w ust. 18 pkt 1 załącznika nr 1. Wyjątkowo dopuszcza się:
  - 1) brak wyposażenia w bariery schodów, na których rozgrywane są akcje sceniczne, jeżeli ich szerokość jest nie mniejsza niż 3 m, a wysokość nie większa niż 3 m, pod warunkiem zapewnienia dobrego ich oświetlenia oraz oznaczenia bocznych krawędzi linią o szerokości 50 mm lub w inny dobrze widoczny sposób; nie dotyczy to schodów znajdujących się w kulisach i otoczeniu sceny, które muszą być zawsze wyposażone w bariery, jeżeli ich wysokość przekracza 1 m;
  - 2) jednostronne wyposażenie w poręcze zamocowane na ścianie schodów przyściennych o wysokości do 3 m;
  - 3) zastosowanie barier ochronnych lub elementów dekoracyjnych spełniających rolę barier, o wysokości co najmniej 0,7 m, pod warunkiem uzupełnienia bariery górną częścią poziomą lub elementem dekoracyjnym spełniającym rolę bariery o szerokości dającej łącznie z częścią pionową wymiar co najmniej 1,2 m;
  - 4) brak zabezpieczenia barierami podestów, pomostów i elementów dekoracji, na których mają przebywać wykonawcy, o przewyższeniu do 3 m, pod warunkiem, że będzie zapewnione oświetlenie gwarantujące dobrą widoczność krawędzi, która zostanie dodatkowo oznaczona linią o szerokości co najmniej 50 mm znajdującą się w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od krawędzi, w kolorze kontrastującym z tłem oraz, że akcja sceniczna będzie odbywać się w odległości nie mniejszej niż 1 m od krawędzi.
2. Dopuszcza się pochylnie o nachyleniu przekraczającym 17 % bez pokrycia szorstką fakturą lub bez poprzecznych listew, pod warunkiem, że wykonawcy przebywający na tych pochylniach będą posiadali obuwie zapewniające odpowiednią przyczepność.
3. Przebywanie wykonawcy na zapadni znajdującej się w ruchu może mieć miejsce tylko wyjątkowo i pod warunkiem, że będzie on znajdował się w bezpiecznej odległości od krawędzi zapadni, w pozycji gwarantującej zachowanie równowagi oraz że zostanie on uprzednio należycie poinstruowany.
4. Podczas ruchu zapadni wykonawcy lub inne osoby będące poza zapadnią nie mogą znajdować się w odległości mniejszej niż 2 m od krawędzi zapadni. W miarę możliwości należy zabezpieczyć krawędzie poruszającej się zapadni za pomocą lin, zastawek lub innych elementów. Jeżeli ze względów inscenizacyjnych zabezpieczenie krawędzi zapadni nie jest możliwe, należy zachować szczególną ostrożność.
5. Dopuszcza się wchodzenie i schodzenie z poruszającej się sceny obrotowej oraz wchodzenie na poruszający się wózek sceniczny lub schodzenie z wózka podczas ruchu tylko z boku, pod warunkiem należytego poinstruowania osób korzystających z tych urządzeń.
6. Zabrania się:
  - 1) wchodzenia na zapadnię i schodzenia z niej podczas ruchu;
  - 2) akcji scenicznych w pozycjach parterowych, w odległości mniejszej niż 1,5 m od krawędzi będącego w ruchu wózka scenicznego lub sceny obrotowej;
  - 3) przebywania pod poruszającymi się wyciągami dekoracyjnymi, mostami oświetleniowymi i innymi urządzeniami i dekoracjami znajdującymi się nad sceną lub estradą; jeżeli jest to konieczne ze względów technologicznych, dopuszcza się przebywanie pod poruszającymi się urządzeniami i dekoracjami pracowników technicznych, pod warunkiem że mają hełmy ochronne i zachowują szczególną ostrożność.

7. Ruch zapadni scenicznych i orkiestrowych oraz wózków scenicznych szynowych musi być sygnalizowany światłem pulsującym, a opuszczanie kurtyn przeciwpożarowych światłem pulsującym i sygnałem dźwiękowym. Dopuszcza się chwilowe wyłączenie sygnalizacji ruchu tych urządzeń podczas widowisk, pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności.
8. Zabrania się stosowania do budowy dekoracji i rekwizytów oraz do produkcji kostiumów materiałów o właściwościach żrących, cuchnących, silnie brudzących, drażniących skórę, wydzielających toksyczne substancje rozpadu w procesie starzenia lub przy podwyższonej temperaturze. Stosowanie materiałów palnych, w tym tworzyw sztucznych, jest dopuszczalne, jeżeli materiały te mają certyfikat trudnozapałności lub zostały skutecznie zabezpieczone przeciwogniowo do stopnia trudnozapałności środkiem posiadającym odpowiedni certyfikat.
9. Peruki i elementy perukarskie mogą być wykonywane z włosów naturalnych lub z włosów sztucznych. W przypadku stosowania włosów sztucznych ust. 8 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.
10. Szkło może być stosowane tylko do produkcji rekwizytów nieprzeznaczonych do zawieszania nad sceną.
11. Dekoracje i rekwizyty nie mogą mieć ostrych krawędzi ani faktur mogących spowodować skaleczenia, albo uszkodzenia ubrania lub kostiumów, i nie mogą być pokrywane farbami lub substancjami brudzącymi.
12. Używana w widowiskach broń nie może stwarzać zagrożeń. Ostrza białej broni muszą być stępione i zakończone stemplami lub kulkami. Używanie broni palnej i jej przechowywanie musi być zgodne z przepisami o broni i amunicji.
13. Na kostiumach nie mogą być naszywane, ani w inny sposób mocowane, elementy biżuterii lub inne przedmioty o ostrych krawędziach.
14. Mocowane lub nakładane na kostiumy lampki elektryczne i inne urządzenia elektryczne nie mogą być zasilane napięciem wyższym niż 12 V. Zabrania się mocowania do kostiumów urządzeń lub rekwizytów z ogniem.
15. Całkowity ciężar elementów dekoracyjnych przewidzianych w projekcie scenograficznym do ustawienia na podłodze sceny lub podłogach zapadni, scen obrotowych i wózków scenicznych, łącznie z wykonawcami nie może przekroczyć dopuszczalnej obciążalności tych podłóg, z uwzględnieniem rozkładu obciążeń, naprężeń dynamicznych powstających przy przemieszczaniu się zespołów wykonawców, tańców i przemieszczaniu dekoracji.
16. Elementy dekoracyjne ustawiane na podłodze sceny lub estrady, na podłogach zapadni, scen obrotowych i wózków scenicznych muszą być mocowane do podłóg, a w przypadku dekoracji wysokich, wiotkich, obciążonych w górnych partiach, lub narażonych na siły boczne na skutek akcji scenicznych, zmian dekoracji i innych działań, dodatkowo zabezpieczone podporami lub odciągami linowymi mocowanymi do podłogi, ścian, stabilnych konstrukcji lub wyciągów dekoracyjnych. Nie dotyczy to dekoracji o wysokości do 4 m, których właściwości zapewniają ich stabilność.
17. Łączenie elementów dekoracyjnych i rekwizytów i ich mocowanie do podłogi musi być wykonane w sposób uniemożliwiający niezamierzone rozłączenie. Zabrania się łączenia elementów dekoracji i mocowania ich do podłóg za pomocą gwoździ.
18. Zabrania się umieszczania dekoracji pod kurtynami przeciwpożarowymi.
19. Uchwyty linowe muszą być, o ile jest taka możliwość, umieszczane na dole zawieszanych elementów, a liny prowadzone przez przelotki. Osobne elementy dekoracyjne i pojedyncze rekwizyty muszą być zawieszane na co najmniej dwóch linach, przy czym każda lina musi mieć wytrzymałość wystarczającą dla zawieszenia tych elementów i rekwizytów z uwzględnieniem dwunastokrotnego współczynnika bezpieczeństwa.
20. Przejścia komunikacyjne w obrębie dekoracji muszą mieć szerokość co najmniej 1 m. Wyjątkowo dopuszcza się zwężenie przejść komunikacyjnych do 0,75 m na długości do 5 m i do 0,6 m na długości do 1 m. Przejścia te muszą być oświetlone.
21. Kostiumy wydawane wykonawcom muszą być czyste i odpowiadać wymogom higieniczno-sanitarnym.
22. Zabrania się używania do charakteryzacji środków działających szkodliwie na skórę. Nie należy stosować powłok utrudniających procesy wymiany powietrza i termoregulacji organizmu na powierzchni skóry większej niż 30 %.

Uzasadnienie

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z art. 237⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1976 r. Kodeks pracy, który zobowiązuje ministrów właściwych dla określonych gałęzi pracy lub rodzajów prac do określania, w drodze rozporządzenia wydanego w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej oraz Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej (aktualnie Ministrem Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministrem Zdrowia), przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczących tych gałęzi lub prac. Kodeks pracy zawiera przepisy formułujące normy prawne o charakterze zasadniczym, w kwestiach szczegółowych lub charakterystycznych dla danej branży odsyłając do odpowiednich aktów wykonawczych.

Projektowane rozporządzenie zastąpi rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 2 września 1982 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach artystycznych (Dz. U. Nr 29, poz. 205), co jest konieczne ze względu na istotne zmiany w tym zakresie związane z implementacją unormowań europejskich, a także zmianą przepisów działu dziesiątego Kodeksu pracy, dokonaną ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110).

Sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy są przedmiotem licznych unormowań unijnych. Zasadnicze znaczenie ma dyrektywa Rady Wspólnot Europejskich z dnia 12 czerwca 1989 r. (89/391/EWG) w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (Dz. U. UE L Nr 183, poz. 1, z późn. zm.). Zgodnie z dyrektywą państwa członkowskie mają za zadanie wypracowanie na swoim terytorium ulepszeń w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników oraz środków ochronnych w zakresie ochrony zdrowia pracowników w miejscu pracy, jak również innych osób znajdujących się w pobliżu. Dyrektywa ma zastosowanie powszechne we wszystkich sektorach, zarówno publicznym jak i prywatnym, w tym również w działalności kulturalnej.

Zasadnicza różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym sprowadza się do znacznego rozszerzenia regulowanej materii prawnej tak pod względem podmiotowym jak i przedmiotowym. Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z 1982 r. obejmowało swoim zakresem wyłącznie instytucje artystyczne. W stosunku do innych podmiotów organizujących publiczne inscenizacje i widowiska brak było i jest odpowiednich unormowań o charakterze szczególnym. Samo pojęcie instytucji artystycznych jest nieaktualne od 1991 r., tj. od czasu wejścia w życie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, z późn. zm.), co skutkowało utratą mocy ustawy o instytucjach artystycznych. Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej przyjmuje bardzo szerokie rozumienie takiej działalności. Z tego przede wszystkim powodu projektowane rozporządzenie nosi tytuł „w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy organizacji i realizacji widowisk”.

Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej ustanawia instytucje kultury, których statutowym celem powinno być upowszechnianie kultury. Jako szczególne formy organizacyjne

działalności kulturalnej wymienia między innymi teatry, opery, operetki, filharmonie, orkiestry, instytucje filmowe oraz kina. Nie ogranicza się jednak do zamkniętego kręgu podmiotów, przeciwnie - ustawa przewiduje, że działalność kulturalną mogą prowadzić wszelkie osoby prawne, osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Przygotowane rozporządzenie uwzględnia ten stan prawny.

Widowiska mają bardzo zróżnicowany charakter i trudno je objąć wspólnym przymiotnikiem. Określenie „artystyczny” nie jest dostatecznie precyzyjne. Widowiska odbywają się nie tylko w stałych zamkniętych pomieszczeniach, jak teatry czy sale koncertowe, ale także w pomieszczeniach przygotowanych *ad hoc* (hale fabryczne, sale konferencyjne) i wreszcie na wolnej przestrzeni - w amfiteatrach lub estradach. Biorą w nich udział wykonawcy zawodowi i amatorzy. Ze względu jednak na wiele łączących publiczne inscenizacje uwarunkowań i czynników związanych z bezpieczeństwem i ochroną zdrowia pracowników, wykonawców oraz publiczności celowe i wskazane jest objęcie możliwie szerokiego wachlarza widowisk szczególną regulacją prawną w tym względzie. Przemawiają za tym takie okoliczności, jak publiczny charakter widowiska oraz potrzeby inscenizacyjne wymagające najczęściej specjalnych konstrukcji, urządzeń i środków scenograficznych. Specyficzne bywają także organizacja oraz czynniki i procesy pracy przy realizacji widowisk.

Specyfika inscenizacji, jak również potrzeba dookreślenia zakresu regulowanej materii prawnej, wskazują na celowość wprowadzenia słowniczka normatywnego wyjaśniającego niektóre określenia. Rozporządzenie z 1982 r. ograniczało swoje unormowania prawne w gruncie rzeczy do trzech zagadnień, tj. projektu scenograficznego, elementów dekoracyjnych i środków inscenizacyjnych. Są to bezspornie ważne elementy procesu inscenizacyjnego, nie wyczerpują jednak całości spraw warunkujących bezpieczeństwo i ochronę zdrowia w trakcie takiego procesu.

Szczególnie istotne jest miejsce, w jakim odbywa się inscenizacja. Jest to miejsce pracy, któremu specjalną uwagę poświęcono w dyrektywie 89/391/EWG, z rozróżnieniem na stałe, ruchome oraz czasowe miejsca pracy, a także wyposażenie miejsc pracy i indywidualne wyposażenie ochronne personelu. Są to dziedziny bardzo znamienne dla działalności inscenizacyjnej. Rozporządzenie z 1982 r. poświęca nieco uwagi jedynie scenie i to w rozdziale zatytułowanym „Elementy dekoracji”. Scena jest nieodzowna dla każdego widowiska, nie mniej jest elementem miejsca pracy a nie dekoracji. Mając na uwadze, że w treści rozporządzenia trudno byłoby zamieścić wszystkie szczegóły, normy techniczne i ograniczenia mające istotne i bezpośrednie znaczenie dla normowanej materii, do rozporządzenia dodano załącznik zawierający minimalne wymagania dla konstruowania i urządzania widowni, sceny oraz zaplecza scenicznego.

W odróżnieniu od dotychczasowej regulacji, w projekcie zaznaczona została funkcja organizatora widowiska. Przesłanką tego jest specyfika procesu inscenizacyjnego, w toku którego relacje między uczestnikami odbiegają od standardowych stosunków w zakładach pracy. W sposób szczególny daje się to

zauważyć przy widowiskach organizowanych jednorazowo, poza stałymi obiektami przeznaczonymi do celów widowiskowych, a także wówczas, gdy wykonawcy są amatorami. Sytuacje takie zdarzają się także wtedy, gdy widowiska organizowane są przez instytucje kultury. Do widowisk są angażowani nie tylko pracownicy instytucji, ale także inne osoby jako wykonawcy, pracownicy techniczni lub pracownicy obsługi. Konieczna jest zatem wyraźna konstatacja normatywna, że na organizatorze widowiska ciążyą określone obowiązki związane z procesem inscenizacyjnym.

Szczególna sytuacja powstaje w przypadku tzw. występów gościnnych, zwłaszcza zespołów z instytucji kultury. W czasie występu gościnnego instytucja nadal pozostaje pracodawcą wobec zespołu, jednak ze znacznie ograniczonym zakresem obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Z założenia bowiem występ gościnny odbywa się w miejscu zapewnionym przez organizatora widowiska, a zatem w miejscu pracy, za które odpowiada organizator. Zazwyczaj z miejscem widowiska immanentnie związane są urządzenia techniczne, środki inscenizacyjne, sprzęt i odzież ochronna. Zdarza się jednak, że występujący gościnnie zespół posiada także własne urządzenia, środki inscenizacyjne i sprzęt. Podczas występów gościnnych dochodzi zatem do okoliczności zbliżonych do objętych przepisami art. 208 KP, tj. do sytuacji, w której mamy do czynienia z dwoma pracodawcami, którzy powinni ze sobą odpowiednio współpracować. Z tych względów w przygotowanym rozporządzeniu określono rozkład odpowiedzialności w przypadku występów gościnnych między organizatorem widowiska a osobą reprezentującą występujący gościnnie zespół.

Przy inscenizacjach, w zależności od rodzaju i skali widowiska, występują rozmaici jego realizatorzy, przede wszystkim reżyser, scenograf, dyrygent lub kierownik muzyczny, choreograf oraz reżyser światła i dźwięku. Z jednej strony są to osoby ściśle związane z widowiskiem i z tej racji podporządkowane organizatorowi, lecz nie zawsze dostatecznie skutecznie z uwagi na artystyczną czy zawodową autonomię. Mając jednakże na uwadze bezpieczeństwo i ochronę zdrowia jako względy wyższe, rozporządzenie daje podstawy do czynności koordynacyjnych organizatora widowiska, a także wydania przez niego odpowiednich pisemnych instrukcji oraz regulaminów.

Szczególnym obowiązkiem organizatora powinno być, jak dotychczas to przewidywano w odniesieniu do kierownika instytucji artystycznej, powołanie komisji opiniującej projekt scenograficzny i koncepcję inscenizacyjną. W skład komisji powinny wchodzić osoby kompetentne przede wszystkim pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy oraz spraw pożarowych i technicznych. Komisja jest ciałem doradczym, opiniodawczym dla organizatora widowiska, organizatorowi pozostawia się zatem pewną swobodę w doborze członków tego ciała. Celowe wydaje się upoważnienie organizatora do powołania dodatkowo innych osób, jeżeli byłoby to wskazane ze względów bezpieczeństwa i higieny pracy. Mogłoby to być np. specjaliści określonych dziedzin lub pracownicy techniczni znający szczególne właściwości miejsca pracy.

Powodzenie każdego przedsięwzięcia zależy w dużej mierze od należytego przygotowania i zaplanowania. Duże widowiska z udziałem licznych wykonawców, specjalistów do spraw realizacji rozmaitych środków inscenizacyjnych lub obsługi skomplikowanych urządzeń technicznych stanowią niekiedy bardzo skomplikowane przedsięwzięcia wymagające szczegółowego zaprojektowania i organizacyjnego przygotowania pod kątem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Organizowanie widowiska powinno się rozpoczynać od ustalenia koncepcji inscenizacyjnej oraz dostosowanego do tej koncepcji projektu scenograficznego obejmującego projekty dekoracji i kostiumów oraz innych środków inscenizacyjnych. To właśnie na tym etapie można i należy zastosować środki prewencyjne w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w dostosowaniu do konkretnych okoliczności. Koncepcja inscenizacyjna określająca czasowe ramy widowiska, przewidywane akcje sceniczne, zadania dla wykonawców, wykorzystanie wskazanych urządzeń i środków inscenizacyjnych, specjalnych efektów i innych danych mających znaczenie dla bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pozwala na należyte przygotowanie widowiska pod tym względem. Rozwinięciem i uściśleniem koncepcji inscenizacyjnej powinien być projekt scenograficzny uwzględniający warunki i możliwości techniczne sceny i urządzeń, dopuszczalne obciążenia, właściwości materiałów i środków, jakie mają być użyte itd. Projekt scenograficzny powinien określać możliwie szczegółowo dekoracje, ich usytuowanie, zmianę i montaż, a także kostiumy, materiały, z jakich mają być wykonane, oraz inne środki inscenizacyjne. Zgodnie z wzorami przyjętymi w prawie europejskim celowe i wskazane jest ustalenie minimalnych wymagań w zakresie koncepcji inscenizacyjnej i projektu scenograficznego. Stanowi to istotne novum w porównaniu z dotychczasowym unormowaniem i jest spełnieniem postulatu zawartego w dyrektywie 89/391/EWG. Minimalne wymagania zostały ujęte w formę załącznika do rozporządzenia, co pozwala na dość szczegółowe ustalenie dopuszczalnych działań, nieprzekraczalnych norm i warunków, na jakich mogą być dokonywane określone czynności inscenizacyjne. Ustalony katalog minimalnych wymagań ułatwi opracowanie koncepcji inscenizacyjnych i projektów scenograficznych określając warunki, na jakich mogą być organizowane i prowadzone widowiska z zachowaniem bezpieczeństwa i higieny pracy. Forma załącznika pozwalała na elastyczne dostosowanie minimalnych wymagań do zmieniających się okoliczności.

Rozporządzenie wydane będzie w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy i polityki społecznej oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia.

Projekt rozporządzenia zawiera przepisy techniczne i podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad rozporządzeniem w trybie tej ustawy.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny

Rozporządzenie dotyczy wszelkich podmiotów organizujących i realizujących widowiska, z wątkiem widowisk cyrkowych, sportowych i innych objętych odrębnymi przepisami. Mogą to być osoby prawne, osoby fizyczne a także jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

2. Wpływ na sektor finansów publicznych

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na wydatki sektora finansów publicznych, tj. budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość w zakresie organizacji i realizacji widowisk.

5. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W konsultacjach społecznych uczestniczyły następujące podmioty:

- 1) Polskie Centrum Międzynarodowej Organizacji Scenografów, Techników i Architektów Teatru OISTAT;
- 2) Porozumienie „Łazienki Królewskie”;
- 3) Narodowy Stary Teatr;
- 4) Teatr Narodowy w Warszawie;
- 5) Teatr Lalek „Banialuka” w Bielsku-Białej;

- 6) Teatr Współczesny we Wrocławiu;
- 7) Związek Artystów Scen Polskich;
- 8) Stowarzyszenie Dyrektorów Teatrów;
- 9) Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku;
- 10) Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej MANGGHA w Krakowie;
- 11) Centrum Sztuki Współczesnej „Zamek Ujazdowski” w Warszawie;
- 12) Filharmonia Narodowa w Warszawie;
- 13) Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie;
- 14) Narodowe Centrum Kultury w Warszawie;
- 15) Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie;
- 16) Narodowy Instytut Fryderyka Chopina w Warszawie;
- 17) Teatr Narodowy w Warszawie;
- 18) Teatr Wielki - Opera Narodowa w Warszawie;
- 19) „Zachęta” Narodowa Galeria Sztuki;
- 20) Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu;
- 21) Filharmonia im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu;
- 22) Międzynarodowy Festiwal „WRATISLAVIA CANTANS”;
- 23) Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia z siedzibą w Katowicach;
- 24) Opera Wroclawska;
- 25) Państwowy Teatr Wybrzeże w Gdańsku;
- 26) Teatr Polski we Wrocławiu;
- 27) Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice”;
- 28) Filharmonia Pomorska im. Ignacego Paderewskiego w Bydgoszczy;
- 29) Filharmonia Zielonogórska im. Tadeusza Bairda w Zielonej Górze;
- 30) Opera i Filharmonia Podlaska - Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku;
- 31) Opera Nova – Państwowa Opera w Bydgoszczy;
- 32) Teatr im. S. Jaracza w Olsztynie;
- 33) Teatr Wielki im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu;
- 34) Państwowy Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich w Warszawie;
- 35) Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” z siedzibą w Sejnach;
- 36) Związek Kompozytorów Polskich;
- 37) Stowarzyszenie Twórców Ludowych;
- 38) Polska Sekcja Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwali i Sztuki Ludowej.

Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione. Nie uwzględniono uwag przesadnie szczegółowych, wykraczających poza granice ustawowego upoważnienia, powtarzających się propozycji. Nie uwzględniono również uwag będących powtórzeniem zapisów zawartych w Kodeksie pracy oraz innych aktach prawnych.